

MEMORIAL
General Marii Wittek

W materiałach PwK
jest bardzo dobre
zdjęcie

334

PwK

WSK

Maria Stopiń

ul

02-1/30 W-112

11 1998

STOPIEŃ
MARIA

1 334

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — STOPIEŃ Marie
3.34/WSK

I/1. Relacja ✓ K. 7, s. 9.

I/2. Dokumenty (sensu stricte) dotyczące osoby relatora ✓ K. 2, s. 2.

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora ✓ K. 4, s. 1-6.

II. Materiały uzupełniające relację ✓ K. 13, s. 16.

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne —

IV. Korespondencja ✓ K. 11, s. 17.

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 4

VI. Fotografie ✓ 200. fot. II | 16

II 1. Relacja:

- Relacja w sprawie Marii Stopień (miedokoniowa) s.d. Rkp. oryginal, k. 4, s. 1-4.
- Relacja M. Stopień - Komenda II-S-36 napisane prawdopodobnie przez E. 2. Rkp. oryg. k. 1, s. 5-6.
- Relacja Marii Stopień za okresy r. szk. 1936/7 i 1937/8. Msp./Rkp. oryg. k. 1, s. 7-8.
- "Moja służba we Francji (13. XI. 1939 - 24. VI. 1940)" -
mgr M. Stopień instr. PWN ... Msp. oryg. k. 1, s. 9.

Mania STOPIEŃ

1/1/1

ur. 10 III 1914 w Kaliszu.

w PDK od 1929 r., w Hufcu Szkolnym gimn. państw. im.
Anny JagielloŃki. Od 1932 r. instruktorka, ostatnio
do r. 1939 w Wilnie, po przesiedleniu rat.-sek. in-
struktorka i inspektorka rat.-sek. Kuratorium
szkolnego. Od 1936 r. studentka Kolejno uni-
wersytecie Jana Karłowicza w Lwowie a od
1938 Stefana Batorego w Wilnie. StopieŃ ma-
gistra filozofii w zakresie filologii polskiej
wypkate po wstnie w r. 1949 w Lodzi.
We wrześniu 1939 r. internowana z wojakiem Pol-
skim, na Litwie do 24 listopada 39 r., kolejno

w Kistowiu i Bitsztanach, po ucieczce z obrotu nr. 1
 w Kownie. Ochotniczo do tworzenia się we Francji
 Niższe Polskiego przedstawia się tam przez Żółty, Es-
 tonię, Szwecję (przy okazji "pewnie" przez Kowale-
 ra i jego do 8. pułku p. Francuskie Chłopskie już wy-
 pedzonego z Litwy a przybyłego w Siatkalinie, to
 korespondencja "Zubrów" dotarła do nam (ty. Krystyna
 Reutl i mnie) przez p. Surwitowa, członka "Zubrów",
 nauczyciela gimnazjum polskiego w Kownie a
 także periodyczny - m.in. uczestniczący obrotu w Jstebnej
 dla Kobiet z wyższym wykształceniem, gdzie w lecie
 1939 r. Krystyna Reutl była k-ty, obrotu a ja refe-
 rentką wyszkolenia.

II 113 3

Do Paryża przyjechałem 13 grudnia 1939. Zakwaterowałem się w Schronisku św. Karimena u siostry Szarytek. „Po drodze” zrobiliśmy przerwę u p. Charsaba do poczty polskiego w Boucaeli (nazwisko już nie pamiętam, wdep. się Peleudeki), zrobiliśmy też przerwę do Paryża u p. Charvata a także p. Palendzkiego. Przekazaliśmy się w „Reginie” 14 grudnia w odpowiedniej komóreczce i rezerwujemy się służbę w Polskim Czerwonym Krzyżu. U 13 grudnia do ewakuacji z Francji i ostatecznie 1940 r. na statku brytyjskim „Alexander Star” byliśmy ewakuowanymi i Kacymierem Kamińskim stacji lotniczej w Lotnictwa Pł.

Skieps zmnienaisa mnejsca postdru vol Le Bou-
get - Dugny, puznez Armovite de goner, i jektien
jusi ne pamistam, bezu u Normandi, nastepnie
zarau u staejs zbornu, puzez orskusejny do
Saint Jean de Luze; petritam tei funkcei seni-
tarisrki pny lekarnu staejnym (rekord dne
puzesl 20 odvom stasane banki).

U Anglii, cigla u sluzbie PCzK. znitlicaraka u
14 p. utanos gartsnickich staejnyjsejch u Ska-
eji do r 1943. Nastepnie odkomenderovane
do PSK. frongezo us glivnie z kobit pnyozis-
nych z ZSRR vafzritam do WAAFu, gde
skriatam odbye stas u vstakovej sluzbie ko-
bit angieljskich i odbytam, i nikomu zej ku

115

Relacja III Stopień Krawczyński II-S-36
(notatki o mundurach)

z Wilna wymanewowały w mundurach 1918/39

rozmundurowały się w Kolonii X 39

we Francji grupował kobiety pracujące dla wyjątko PCK.
kilkę dniów pracy - nami; Kancel. (poszukiwanie
rodzin, korespondencje z rodzinami itp); oświatowy
kieric i artystyczne materiały do swiętych chrześc.
było ich kilkunastu wespół z Polakami.

Przebyły do Francji 13 XII 1939 do Paryża
od X 39 siostrzyczka PCK na staży roboty lotniczej
w Duplem Bourget pod Paryżem

w maju 1940 w mundurach
w lipcu 1940 w Anglii

I transport z brzocho do Falkirk, base szkolenia
- we dla kobiet polskich I Karpina (Przygotowa Pora

frankcje kierownicze
Wydziałowe Bronistawa insp. g. J. J. J.

- imp. fakti {
 - Zielonka Jaskwijska - r. adw. adw.
 - zawarska Karimowa - stajny
 - Przygodowska Maria - kilka kier. sz. sz. sz.
 - Melodowska Jaskwijska - ośrodek zapraszany
 - Wachlarzowska J. J. J. J. J.

- 1-17 XII 39 prace u k. d. m. Wilna - pr. i. pr.
- 18/20 XII maro na obron. Osawa z woj. sz.
- 20 IX - 13 XI ob. z. j. m. i. k. Rotator?) Litwa
- 14 XI - 24 XI sz. t. a. o. wyjazd do Francji
- X 39 - X 45 sz. t. a. w. w. P

notki

wrote

1916.

Prziaszki na Zaleszczykach

Helina Zaleszczycka

Stefania Wojtkiewicz

2 Piłsudzki

Karolina Jaworska

Ryszard Trzciński

Christina Kowalska (Kowalska)

Leonie Dąbrowska (Dąbrowska)

Relacja Marii Stopień za okres r.szk.1936/7 i 1937/8.

W październiku 1936r. przeprowadziłam się z Grodna do Lwowa, gdzie rozpoczęłam studia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Jana Kazimierza.

Po przyjeździe, oczywiście, zameldowałam się do dyspozycji K-tki Koła Lokalnego PWK, którą była wtedy Gizella Kijowska prosząc o "tarygę ulgową", gdyż zamierzałam możliwie sumiennie studiować. Dostałam więc do prowadzenia tylko jeden hufiec szkolny w gimn. Sióstr Benedyktynek i ten prowadziłam przez cały okres swego pobytu we Lwowie. Poza tym miałam zlecane wykłady i ćwiczenia głównie z nauki o broni w innych hufcach szkolnych i poza szkolnych oraz brałam udział w pracach MKI /Mały Klub Instruktorski/dość, jak pamiętam, aktywnego. Uczestniczyłam również w takich wystąpieniach Koła jak defilady i zawody strzeleckie.

Komendantką Okręgową PWK była w tym czasie Wanda Jamiołkowska, urzędowała na ul.Kurkowej 12, gdzie mieściła się też świetlica Koła Lokalnego. Referentką Okręgu VI była Jadwiga Puchalska, urzędowała na ul.Jabłonowskich.

Instrukterek lwowskich specjalnie nie zapamiętałam poza Olgą Lewicką i Wandą Skulską.

Z powodów prywatnych w r.1937 zamieszkałam w Przemyślu, skąd dojeżdżałam na wykłady i seminaria uniwersyteckie do Lwowa. W Przemyślu w tym czasie K-tką Okręgową PWK była Krystyna Reutt a referentką Okręgu X Halina Piotrowska a następnie Gizella Kijowska-Młynarczykowa /w tym czasie wyszła za mąż/.

Komendantką Koła Lokalnego PWK była Olga Skorska.

W Przemyślu prowadziłam dwa hufce. Przypadkiem jestem w posiadaniu odnośnych zaświadczeń, które załączam /w odpisie/.

Ponieważ byłam już po Centralnym Kursie Ratownictwa Sanitarnego prowadziłam także dodatkowo inspekcje wykładów tego przedmiotu w szkołach licealnych. Pamiętam swoje wyjazdy do Sandomierza, Jasła i Kro-

na, gdzie rat.-san. prowadziły nauczycielki gimnastyki. Niestety nazwisk nie pamiętam.

Latem 1938r. byłem na obozie pwk w Garczynie, pełniłam funkcje referentki wyzkolenia. K-tką obozu była Marianna Zawodzińska.

Jesienią 1938 r. przeniosłem się do Wilna. Kontynuowałem studia

na USZ, K-tką, która była J. Kiewliczówna. Kktg Rejonu po M. Sikorskiej została Krysztyna Reutt, ale chyba od nowego 1939. Ale jeszcze później, bo jak pamiętam, była w ferie swięte tam K-tkę, jakiegoś kursu w Lublinie - podczas gdy ja prowadziłam oboze pracy społecznej w Białymostku. Kto był K-tką Okręgu III nie pamiętam ale chyba A. Gorczycki-Kiewicz, która miała 1. IX 1939 zdać Okręg K. Reutt. Ale wtedy była już wojna i bardzo dawać Grodna oraz ewakuacja Okręgu do Wilna. Ewakuowana została referentka Okręgu III Kktg, była cały ten czas K. Jaworska. A Gorczycki-Kiewicz do Wilna w czasie naszej obecności t.j. do 18-IX nie doszła, podobno udała się do Warszawy. Z instruktorów Okręgu III dojechała do Wilna Ktka Koła Białystok K. Olszewska w Wilnie prowadziła m. in. w SS Benedyktyniek w szkole Gospodarczej i rat.-san. w Gimnazjum Żydowskim. Ponadto wykładała w Hufcu Akademickim /ktk była J. Kowalczyk oraz na kursach organizowanych przez Koło LOK. Było ich dużo szczególnie po wybuchu wojny. Okres letni spędziłam w Istebnej, gdzie byłam referentką wyzkolenia na obozie hufców szkolnych w Lipcu, a następnie w sierpniu kiedy były kursy instruktorskie W.H. i Hufcyzji. Z Istebnej wyjechałam chyba 27 VIII dwa dni byłam w Warszawie gdzie oddawałam sprawozdanie w Komendzie Nacz. Najmna została mnie już w Wilnie dowiedziałam się nieoficjalnie że byłam przewidziana na Kktg Rejonu Wilno ale formalnie tej funkcji nie objęłam choć w sprawach rejonu jeździłam /głównie motocyklem/ i furkami w teren np. do Troki i Łowdwarowa. Zresztą w teren jeździłam także w przedmiotu z reparaatami i na inspekcje hufców szk. i rat.-san. Pamiętam wyjazdy do m. in. Lidy Dzisny i innych z nazwisk instruktorów wileńskich pomogłam z tego okresu: J. Kiewlicz T. Kowalczyk J. Komitowicz, H. Sawicki - a z Okręgu III J. Kukulstka J. Kukulstka /Gębovie/ K. Olszewska i K. Kukulstka /Białystok/ Cz. ~~Nosowa~~ /Augustów/
 ~~Nosowa~~

11/9

193

mgr Maria STOPIEŃ
instruktorka PWK
świetliczarka PCK w Paryskiej Stacji Zbornej

11 242

MOJA SŁUŻBA WE FRANCJI (13.XII.1939-24.VI.1940)

I. Wrzesień 1939: moja droga z wileńskiego PWK do Paryża

1. Wymarsz z Wilna z Kompanią Przysposobienia Wojskowego
2. Przekroczenie granicy Litwy w Mejszagole
3. Internowanie: rzeczywistość obozowa
4. Kontakty z Polonią (ZUBRY)
5. Wizy
6. W drodze do Szwecji z korespondencją ZUBRÓW dla p. Franciszka Charwata, posła polskiego w Sztokholmie
7. W kurierce między Sztokholmem a Paryżem. Przekroczenie granicy francuskiej 13 grudnia 1939

II. W poszukiwaniu przydziału

1. Schronienie u Św. Kazimierza (siostra Walewska)
2. Spotkanie z Polkami
3. PCK i jego sekcje (p. Jadwiga Święcicka na czele sekcji świetliczarek)
4. Znowu w mundurze: przydział świetliczarki w świetlicy-kantynie PCK w Stacji Zbornej Lotnictwa LE BOURGET-DIGNY

III. Służba w świetlicy-kantynie

1. Biblioteczka i prasa z Domu Polskiego w Paryżu
2. Lwowska Fala
3. Koza, herbata i kanapki... (zaopatrzenie PCK)
4. Opatrunki, bańki i masaże jestem sanitariuszką Stacji Zbornej

IV. Ewakuacja

1. Przez całą Francję nad Zatokę Biskajską
2. „Nasi chłopcy”
3. Zaokrętowanie na ARANDORA STAR, trudny rejs do Liverpool
- 4.

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora.

- Posiadanie Prywatnego Gimnazjum Żerńskiego
P.P. Benedyktynki w Opole 12. 10. 1938r.
Msp. Oryginał, K. 1, s. 1.
- Zaświadczenie Powiatowego Koeduk. Liceum Handl.
w Pnemyśle d. 659/38. Msp. Oryg. K. 1, s. 2.

PRYWATNE GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
P. P. BENEDYKTYNEK
W PRZEMYŚLU

W Przemyślu, dnia 12. października 1938.

L. 724/38.

P O Ś W I A D C Z E N I E .

Dyrekcja zaświadcza, że P. Maria S t o p i e n i ó w n a
pełniła w roku szkolnym 1937/38. obowiązki komendantki hufca
licealnego p. w. w Prywatnym Liceum Żeńskim P.P. Benedyktynek
w Przemyślu.

Dyrektor:

w zast.

[Handwritten signature]

II/2/1

**PAŃSTWOWE KOEDUK.
LICEUM HANDLOWE**

w Przemyślu, Dworskiego 25

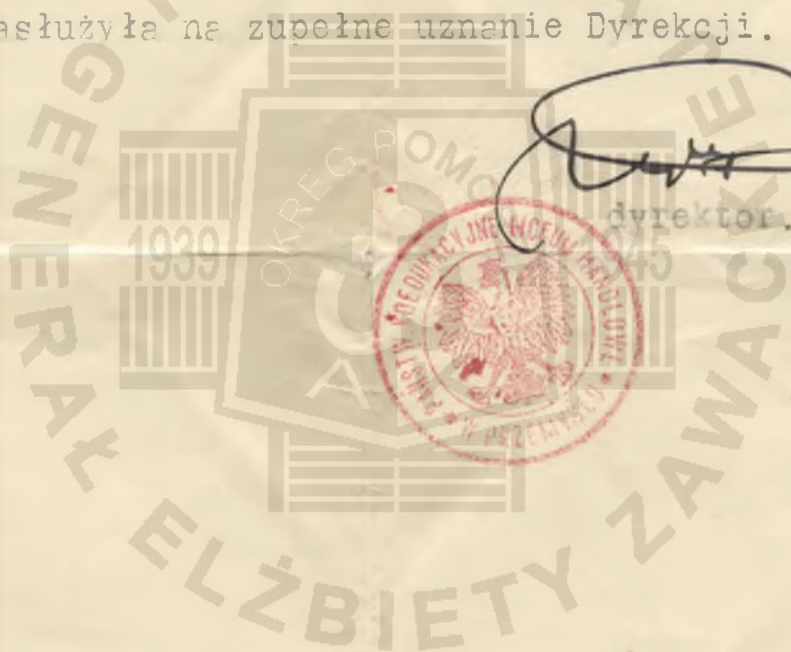
L: 659/38

1/2/2

Z a ś w i a d c z e n i e.

Dyrekcja Państwowego Koeduk. Liceum Handlowego w Przemyślu zaświadcza, że Pani STOPIENIÓWNA Maria prowadziła w klasie pierwszej żeńskiej tut. zakładu przysposobienie do Wojskowej Służby Pomocniczej jako Komendantka Hufca w 2 godzinach tyg. w czasie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca 1938 r.

P.M.Stopieniówna pełniła obowiązki bardzo chętnie i sumiennie i zasłużyła na zupełne uznanie Dyrekcji.

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relata
- Kwestionariusz i sprzeczne służby PWK. Druk (rep. oryg.)
Kł. 42 9. V. 1972 i 23. VII. 1993. K. 4, s. 1-6.

847 *deklaracja z Maria*
97-9 po lipcu 1973

K W E S T I O N A R I U S Z w sprawie służby P W K

13/1

W wypadku relacji A można nie odpowiedzieć na pytanie 1A i 2A
W wypadku relacji B pytania 3-8 odnoszą się do powiatki nieżyjącej

- 1A Maria
imię, nazwisko, pseudo respondentki, u mężatek także nazwisko panińskie
 - 2B Maria
imię, nazwisko, pseudo powiatki nieżyjącej, o której wypełnia się kwestionariusz
 - 2A Maria
Adres obecny respondentki
 - 2B Maria
ADRES rodziny lub przyjaciół powiatki nieżyjącej
 - 3 rok urodzenia 1914 miejscowość/powiat/ Ralów
 - 4 pochodzenie społeczne int. prac zawód rodziców kuźnierska inżynierka
 - 5a Studentka
wykształcenie w 1939r. - nazwy szkół, gdzie, kiedy, ilość klas
 - 5b max 4
 - 6a instr. P.W.K. 1936 K-tka w powiecie Szwabi
WYKSZTAŁCENIE obecne
 - 6b Pracownica
Pierwsza praca zawodowa w życiu, rok podjęcia, rodzaj pracy, instytucja, miejscowość
 - 6c Pracownica - min. Mary
Balszy przebieg pracy zawodowej przed wojną
 - 6c Pracownica - min. Mary
Edycje obecne lub poprzedzające przejście na rentę
- Informacje o służbie P W K
- 7a data wstąpienia do P W K 1929
 - 7b nazwa i miejscowość jednostki /hufiec szkolny, hufiec licealny, oddział fabryczny, drużyna w.f., koło lokalne/ H.S. w Ralowie
 - 7c przebieg szkolenia - także na obozach i kursach /możliwie z podaniem roku, jednostki, miejscowości oraz rodzaju: ogólnowojskowe, fachowe, instruktorackie, inne
of - wojak 1929-31 1932 - kurs podchorążych (w Warszawie), III rt 1934 w II rt 1936
 - 7d przebieg służby P W K /z podaniem lat i funkcji w jednostkach stałych, na obozach i kursach, w komendach P W K a także w jednostkach specjalnych jak drużyny pracy społecznej, pogotowie społeczne i i./ K-tka HS 1934-9
K-tka powiatu 1934/5 i 1935/6 (potem Studentka); K-tka Lipni Akad
 - 7e funkcja i stopień organizacyjny w dniu 31. sierpnia 1939r. rt art. K-tka H.S. idem
oraz miejsce pobytu w tymże dniu Ralów (Prac)
 - 8 inne dane i uwagi o służbie P W K a także o przynależności do innych organizacji społecznych lub współpracy z nimi

Czy Respondentka wyraża zgodę na umieszczenie Jej nazwiska w przewidywanej publikacji /np. w indeksie nazwisk/: tak nie

Lipni 9 V 1972

miejscowość i data wypełnienia kwestionariusza

podpis /ewentualnie przyjęty pseudonim/

po raz II 23 VII 1973

888

ANKIETA o pracy wychowawczej P W K

1. Opisz, co spowodowało Twoje zapisanie się do P W K?
 /może wpływały na to m.ł., namowy koleżanek, lub innych osób, oczekiwania zabawy, sportu, nacisk szkoły, chęć aktywności społecznej, oddziaływanie instruktorki P W K, chęć przeżyć patriotycznych i służby, dążenia feministyczne, wymień inne motywy./
 Podaj również nieco szeregów o środowisku Twego ówczesnego życia.

Bardzo prozaične mne - w szkole był krępy. Szkole miała utarcić metody wychowawcze (patriotyczne) - miała nas przygotować do wnoszenia wstawnego wkładu do wojennej obywatelskiej. Przewodniczącym zarządu P W K prowadzący do pracy ofiarę w celu moim brata - cieniem na szkolnym kapeluszu (H.S. ¹⁹²⁰ po roku, kiedy zarząd ten przyniósł mi P W K) nie było wpływu środowiska w tym kierunku.

2.a. Jakie rodzaje zajęć powiackich utkwiły Ci w pamięci, jakie formy i metody pracy wychowawczej?

WHS: Inowizja, wykład z uwagowaniem, pierwszy obóz - od niego wyjątkowo powiem, my zaczęliśmy: zrozumienie roli i celu

P W K - obywatelski obywatelski Kółko do obrony kraju i komunistów przygotowania się jako następnym: opowiadanie, wykłady teoretyczne, zajęcia praktyczne, składowe (eksperyment lub co innego, ja mam tam nauki o broni, uczyłam się wystrzelić, ćwiczenia, imprezowa oprawa, daleko posunęły namowy d. (zofia nie obroni (komendanta mojej brata).

B. Opisz je i ówe ich znaczenie w Twoim życiu powiackim

3.a. Uprzątnij sobie i opisz osoby z pracy powiackiej, które wywarły na Ciebie wpływ

13/3

W szkole był hukacz p.w. prowadzony przez oficerów to sprawowało do powierzenia Katarzynie brzo cirowanej na orapie (cravny) i halini - co Tadun wyjechała (masam 15 lat) i młotym chodząc na - strzeżenie

ANKIETA o pracy wychowawczej P W K

był zaciąg do hukca

W szkole był hukacz p.w. prowadzony przez oficerów to sprawowało do powierzenia Katarzynie brzo cirowanej na orapie (cravny) i halini - co Tadun wyjechała (masam 15 lat) i młotym chodząc na - strzeżenie

to są wszystkie by nie było

1. Opisz, co spowodowało Twoje zapisanie się do P W K? /może wpływały na to m.o.i. namowy koleżanek, lub innych osób, oczekiwania zabawy, sportu, nacisk szkoły, chęć aktywności społecznej, oddziaływanie instruktorki P W K, chęć przeżyć patriotycznych i służby, dążenie feministyczne, wymień inne możliwości./
Podaj również nieco szczegółów o środowisku Twego ówczesnego życia.

1929 r. (to myśliśmy było - wesołe Katarzynie na orapie i halini) instruktorzy P W K wdrażali po raz pierwszy w maju 1929 r. (młodożeńskie) Młotym i młoty w wyjazd na obrot. - zachęca instruktorzy z ostrawo (na Katarzynie nie było) do Górczyne - chęć spędzenia wakacji

nie było dobra morawickie. W domu jedyn. młotym, matka forsacyjnie, siostra była, całym światem.

2.a. Jakie rodzaje zajęć powiackich utkwiły Ci w pamięci, jakie formy i metody pracy wychowawczej? P W K, o historii nabrała kobiet w walce o niepodległość. Potem młotym, strzeżenie, tożsamość. Pogodanki w spole. Srebrnym pogadanki na opmstny, walcem apeli, wydzierania zbiorowe - Postawa instruktorów (bardzo białe, kiedy instruktorzy nie było na poziomie) - szukałam autorytetu. Formy wycieczki mi odpowiadały, ale od powrotu do domu rodziców (chłopcy, Katarzynie) - szukałam w tym kobiecości.

W domu były to zajęta by na obozie Młotym i młoty mi więcej o celach i zadaniach i zadaniach o niepodległości. Srebrnym wycieczki w spole. Pogodanki w spole. Srebrnym pogadanki na opmstny, walcem apeli, wydzierania zbiorowe - Postawa instruktorów (bardzo białe, kiedy instruktorzy nie było na poziomie) - szukałam autorytetu. Formy wycieczki mi odpowiadały, ale od powrotu do domu rodziców (chłopcy, Katarzynie) - szukałam w tym kobiecości.

2.b. Opisz je i ocen ich znaczenie w Twoim życiu powiackim
To idom. Uprawadnity do życia społecznego (nie należałam między pozostałe Katarzynie i młoty).

To byłam nowe form. Porozumy mi były - zont detykierawny obywateli, by było srebro - młotym i młoty mi więcej o celach i zadaniach i zadaniach o niepodległości. Srebrnym wycieczki w spole. Pogodanki w spole. Srebrnym pogadanki na opmstny, walcem apeli, wydzierania zbiorowe - Postawa instruktorów (bardzo białe, kiedy instruktorzy nie było na poziomie) - szukałam autorytetu. Formy wycieczki mi odpowiadały, ale od powrotu do domu rodziców (chłopcy, Katarzynie) - szukałam w tym kobiecości.

3.a. Uprzytomnij sobie i opisz osobę by z pracy powiackiej, która wywarła na Ciebie wpływ
- K-the I oborn Wasilenskie (podobna by postawa, zdecydowaniem)
- starą instruktorkę

- K-the Kumpami na obozie (ber młotym) i młotym wycieczki porokazata ideologicznie imponowata ale postać idole (Kocunowska)

A w spole: K-the Kote P W K i zawarem hukca po powrocie z oboru (Dr. Reutt) Formy odtael dwoic mo wycieczki instruktorów. Jednym zuz nie wycieczki. młotym i młoty mi więcej o celach i zadaniach i zadaniach o niepodległości. Srebrnym wycieczki w spole. Pogodanki w spole. Srebrnym pogadanki na opmstny, walcem apeli, wydzierania zbiorowe - Postawa instruktorów (bardzo białe, kiedy instruktorzy nie było na poziomie) - szukałam autorytetu. Formy wycieczki mi odpowiadały, ale od powrotu do domu rodziców (chłopcy, Katarzynie) - szukałam w tym kobiecości.

89 57

KWESTIONARIUSZ w sprawie służby P W K

W wypadku relacji A można nie odpowiedzieć na pytanie 1A i 2A

W wypadku relacji B pytania 3-8 odnoszą się do pewiaczki nieżyjącej

- 1A imię, nazwisko, pseudo respondentki, u mężatek także nazwisko panienskie
- 1B Imię, nazwisko, pseudo pewiaczki nieżyjącej, o której wypełnia się kwestionariusz
- 2A Adres obecny respondentki
- 2B Adres rodziny lub przyjaciół pewiaczki nieżyjącej
- 3 rok urodzenia _____ miejscowość/powiat/_____
- 4 pochodzenie społeczne _____ zawód rodziców _____
- 5a wykształcenie w 1939r. - nazwy szkół, gdzie, kiedy, ilość klas
- 5b WYKSZTAŁCENIE obecne
- 6a Pierwsza praca zawodowa w życiu, rok podjęcia, rodzaj pracy, instytucja, miejscowość
- 6b Dalszy przebieg pracy zawodowej przed wojną
- 6c Bieżące obecne lub poprzedzające przejście na rentę

Informacje o służbie P W K

- 7a data wstąpienia do P W K _____
- 7b nazwa i miejscowość jednostki /hufiec szkolny, hufiec licealny, oddział fabryczny, drużyna w.f., koło lokalne/ _____
- 7c przebieg szkolenia - także na obozach i kursach /możliwie z podaniem roku, jednostki, miejscowości oraz rodzaju: ogólnowojskowe, fachowe, instruktorackie, inne _____
- 7d przebieg służby P W K /z podaniem lat i funkcji w jednostkach stałych, na obozach i kursach, w komendach P W K a także w jednostkach specjalnych jak drużyny pracy społecznej, pogotowie społeczne i i./ _____

7e funkcja i stopień organizacyjny w dniu 31.sierpnia 1939r. _____
oraz miejsce pobytu w tymże dniu _____

8 inne dane i uwagi o służbie P W K a także o przynależności do innych organizacji społecznych lub współpracy z nimi _____

Czy Respondentka wyraża zgodę na umieszczenie Jej nazwiska w przewidywanej publikacji /np.w indeksie nazwisk/: tak _____ nie _____

miejscowość i data wypełnienia kwestionariusza

podpis /ewentualnie przyjęty pseudo-nim/

f) mi strasznie, 44 w tym czasie... bycie... strach...

3. b. Na czym polegał ten wpływ, /także w wypadku, gdybyś go - wówczas czy obecnie - oceniła jako nie zbyt pozytywny/

Na chęci masładownictwa i na masładownictwie; czasem nawet uwzględnił masepóty.

Wpływ pozytywny się rozstrzygnął; Ambicja, żeby mi zapewnić zaufanie - ode mnie tego wy mojego Ma kontaktowanie ze mną chęci przybliżania się do idealizmu Jedna z nich - np punktualności; wypracowaniu postawy pogodnej miś Majevska była bardzo krytyczna - uważałam, żeby mi wygłaszać od Powszechny pociągłości

4. Czy obecnie uważasz, że uczestnictwo w P W K wywarło na Ciebie trwałe wpływy, zmieniło Cię w jakiejś mierze?

Jeżeli tak bardzo identyfikowane przez P W K, że mi mogły się tego wyprac. (odroceniem wygodnictwa, epozum; organizacja wy maga i ja ze tymi wy moją i idę) a) wiedzy o społeczeństwie i o roli kobiety; znajomość krajów objazdy, prężność witalne dobro (treść dawac), nieustannym obawach sport.) b) wadzenia sobie; zwolnienie nie powodzenia i niedoświadczeni; jazda na rowerze, strzelstwo, sport, czytanie mapy, umiejętności naprawy i w czasie, w czasie, w czasie, w czasie. c) umiejętność przemawiania; straszkami się z efektywności. c) wpatrywanie i wygłaszanie z powagą z hucisk - przankielu di; mówienie tam się - prowadzenie pracy społecznej w tym w czasie w czasie. d) odpowiedzialności indywidualnie, punktualności; postępowanie postawy społeczeństwa.

- Np. opisz, czy:
 - a. uzyskałaś pewną wiedzę potrzebną obywatelowi, jaką?
 - b. zdobyłaś pewne umiejętności, jakie?
 - c. nauczyłaś się pracy społecznej,
 - d. nabyłaś pewne cechy, jakie?
 - e. nawiązałaś ważne więzy przyjacielskie i koleżeńskie,
 - f. zubożyło Cię, zabrawszy niepotrzebnie czas,
 - g. wymień inne dostrzeżone oddziaływanie pracy pewiackiej

5.a. Gdybyś miała wówczas córkę w odpowiednim wieku, czy skierowałabyś ją do P W K?

tak nie

b. Dlaczego?

Organizacja, przy należności do niej dawano opracowanie satysfakcji, doceniałam jej wpływ pozytywny

6. Jakie czynniki ukształtowały przede wszystkim Twoją postawę obywatelską?

3. Rodzina

1. P W K

Inne organizacje /jakie? /

2. Szkoła

Środowisko koleżeńskie

4. Literatura

Inne czynniki /jakie? /

Proszę odpowiednie pozycje podkreślić i te pozycje podkreślone ponumerować wg przypisywanej im ważności a obok czynniki opisać

7.a. Czy fakt, że byłeś pewniaczką
wpłynął na Twoje życie w czasie
okupacji? -----

tak nie

b. W jaki sposób?
W jakiej mierze?

*jak instruktorce nie mogłam być obojętna
na sprawy publiczne. Wydałam ogromny nakład w
obronie kraju od pierwszego momentu potrzeby przez cały wojnę
całkowicie zaangażowane w służbę*

8. Inne uwagi związane z uczestnio-
stwem w P W K

*Inne sprawy bardzo centralnie mi poruszałam
- porządek organizacyjny w służbie
w jaki sposób ja współpracowałam, spotykałam się z Kolar-
kami z P W K.*

*skąd się wzięła więź między powiatkami
jak oddziaływałyśmy na społeczeństwo.
mobilizujemy do obrony kraju
- jako przykład oddziały
- tworząc nie wyjątkowo społeczeństwo kobiece*

*Organizacja była niezwykle dynamiczna, byłyśmy dwójkami.
było nas pięciu mi tak dużo*

*Fundamentalne sprawy jest spoliędzy organizacje
oparte na tradycjach marszałek wojskowych*

*Myśmy współpracowały w każdej dziedzinie
np. opinie były przez powiatki przygotowane a nie
jak w Kuli G. w 1947 dla powiatki zgotowany program
mamy, same stałyśmy - nie wojtko. (ale kule były)*

*Instruktorce przychodziły ze strony z całej Polski, co wpływało
na znajomość kraju, i stawało się doświadczeniem więzi między po-
miejscowymi inicjatywami - powoływanie inicjatyw i
współpraca (np. Kula's i pios), porządkowe wywołanie,
zobowiązanie i odpowiedzialność, porządek i Zachowanie*

ad 1. Klase \bar{V} bardzo dobra, wiedza do Ambity III Stopian ^{13/6} 8757
w klasie \bar{V} i \bar{VI} ^{graz. K. K. K. K.} gremialum i zapinata dostupce; ja bytam
do niego (materie bylo dobrowolne)

ad 2a (pisany dodalem)
Program z poczynkiem jest na grawie, mowowato ry dwo
czasu. Mie bylo przymysli dostatecznych z powodu braku
Kachoy - Zapychaniem czasu. Nie wykonywaniem czasu.
Poradkowemu przymysli zapychaniem a brak innych.

ad 4 g W P.W. bylo dwo zdolnych drzewost, ktore tak
oddaly ry P.W. ze zamieszkiwane stanie zdoludzi
nie polozonyty studias. Od nich wy mapato ry
bardzo wiele, one to robity ponad swoje warunki
y nie wiam, czy to bylo stowem.
Nawet mapowane instytutami mie bardzo nowoczesny
niektore drzewoste try met dom.

Waga - demokracja
mimo dwo zachowac roznice miedzy stowami
a miedzy spozyciem cenizy jak zawodow, sluzbowic
manerizacji
MS

II. Materiały uzupełniające relację:

- Wypis z listu (M. Stopień), W-ra, 1. marca, 1971. Msp. oryg. K-1, s. 1.
- Drobne wyjągi z „Ochotnicki” 1 nr I. Rkp. oryg. K-1, s. 2-3
- Mały wyjąg z „Ochotnicki” listopad 1943. Rkp. oryg. K-1, s. 4-5.
- Kalendarium napisane przez E-2. Rkp. oryg. K-1, s. 6-7.
- Album Marii Stopień - okres służby we Francji i Wielkiej Brytanii - Klaudyu - Gasszow, 24. XI. 1997. podpisana Konioloca. Msp. kserokopia, K. 6, s. 8-13.
- Dwa nekrologii Marii Stopień w 9. 4. a 11. 04. 1998. Msp. kserokopia. K. 2, s. 14-15.
- Biogram Marii Stopień w: „Służba Polek ... w. 3, s. 328. Fotogr. Msp. kserokopia, K-1, s. 16.

Wypis z listu.

Mania H

8479 7/4 114

"My z Krysią brałyśmy czynny udział w pracach, które można najogólniej nazwać Służby pomocnicze - od momentu lądowania we Francji przez Szwecję, w końcu grudnia 1939 r.

Pierwszy poważny przydział miałyśmy właśnie w lotnictwie, ściśle w stacji zbiernej tegoż lotnictwa. Przydział uzyskałyśmy poprzez PCK. Z tąże stacją i lotnictwem, po upadku Francji, na okręcie "Arandora Star" przedostałyśmy się (już umundurewane) do Anglii, w końcu czerwca 40 r. Lotnictwo uległo całkowitej reorganizacji. Nie czekając na zakończenie tych przeciągających się czynności uzyskałyśmy tymczasowy przydział do "Maczka" tj I Dywizji Pancerniej organizującej się w Szkocji, gdzie w pracy świetlicowej doczekałyśmy nowej reorganizacji i w r. 1943 wróciłyśmy, tym razem już poprzez WAAF do lotnictwa, gdzie dosłużyłyśmy już do demobilizacji - dla nas wypadła w maju 1947 r. Wtedy to w mundurach lotniczych przyjechałyśmy do kraju i oddawszy swe dokumenty w RKU, rozpoczęłyśmy cywilne bytowanie.

Co robiły Polki w WAAF-ie też mi trudne podać w skrócie. WAAF miał około 70 traiderów, czyli mówiąc po naszymu, specjalności - były kucharki, fryzjerki, magazynierki, poczciarki, cała organizacja obsługi naziemnej lotnictwa - my z Krysią np. pracowałyśmy, oczywiście po odnośnym przeszkoleniu, jako asystentki meteorologii, a np Haga przy instalacjach elektrycznych w samolotach.

Nie wiem w ilu traiderach służyły Polki, nie stanowiły nigdy wyłącznie polskiej obsady, tak samo jak nigdy Polacy nie mieli własnych lotnisk i pełnej autonomii. To bardzo wygodne wypchać to teraz w jakieś schematy i klasyfikować, czy nawet oceniać - mówić o polskich dywizjonach, plutonach i włączach, zwłaszcza włączach, nie takie to było proste i dlatego trzeba być bardzo ostrożnym i uczciwym żeby oddzielić no - najogólniej mówiąc - plewy od ziarna.

Myślę, że wiele materiału może ci dostarczyć Ela no i p. Maria. Krysia nie chce żadnych wypominków na nasz temat, ja myślę, że pobiliłyśmy krajowy rekord służby pomocniczej w mundurze z orłem na czapce, w tej wojnie oczywiście, w kobiecych szeregach (mówiąc poetycznie) bo chłopców było dużo...

Warszawa, 1 marca 1971 r.

11/2

Drobne uścielgi z „Ochotniczek” 1 nr I
Dopiero w styczniu 1942r. rozkaz organi-
zacyjny D-cy Polskich Sił Zbrojnych, opie-
rając się na usterni z 9 IV 1938r. o poro-
szonym obszerku służby wojskowej
Kobit, nadał pierwotną formę PSK. Roz-
kaz styczniowy stawiał na ciele PSK In-
spektorat, normalny szereg w Ukłonie
Jednostkach Armii oraz określone war-
unki przyjmowania do PSK.

Zimą 42r. Armia przekształciła się na po-
łudniu ZSRR do Uzbekistanu. Oddziały
PSK umieszczono w Sztabie i jednost-
kach, a ośrodek zapasowy PSK miał
mieć postać w Guzerie... Pierwsza
evakuacja wojska z ZSRR nastąpiła
w marcu 1942r. z ewakuowanym
wojskiem wyobano za granicę większe
ochotniczek, aby po pierwszym czasie
zgrupować je w Ośrodku Szkolenym

II/3

DSK w Palestynie, a częściowo przydzi-
lenie jej do jiracy w Bezie w Tchevanii
... Druga ewakuacja z ZSRR nastąpiła
w sierpniu 1942 r. (dr. H. N.)

11 | 4

{ Mały związ z „Ochotniczki” listopad 1943.
~~Wstęp~~ (Reportaż ze Szkocji) - wtedy byłem u nas w
Falkirk, to jest z meja 43r.

„Ostatni dzień naszego pobytu u „Pestek” zbija się z zakoni-
czeniem 1 kursu podstawowego przeszkolenie dla przyszłych
instruktorów polskiego WAAF. Od rana u obozu widać
ogromny, zjedzijs dygnitor z Dowództwa Korpusu, z
Inspektoratu Lotnictwa. Punktualnie o godz. 10, kadłub
„Pestek” ustawił się przed polowym otterem u ogrodzie. Po
mszy św. przysięga żołnierska, polem defileta. Defilady
oficjalnie musi pukać K. imieniem inspektora lotnictwa
i komendantke główna P.S.W. k. st. inspektorke Łasnie-
kova...

... Oto: Ochotniczka Aneta P. ma na mundurze trzy od-
znaczenia: „Kryś zasługi”, „Kryś walecznych”, „Croix de Guerre”;
pierwy za pracę w Polsce, dwa ostatnie ze kampanii
francuskiej. Ochotniczka Sławka B. z koleżanką swą dr Jas-
zigg z brata udział w wyprawie norweskiej, dowożąc ży-
wność i papierosy żołnierzom pierwszej linii i utrzymując
równowagę 24-godzinny obsługi kantyny polskiej ze frontem.
Kom. Jolant. Alicja K. w czasie wojny w Polsce kierowała jako
jedna z komendantek P.S.W. akcji pomocniczej służby kobiet
w rejonie Bresnia nad B; miała pod sobą personel pomoc-
niczy; po ewakuacji wzięła, w tym celu organizację
została w Bresniu pracując przez kobiety...

... Na krótko przed przystąpieniem do jadalni, by czekać
na przybycie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej ... po czym
zaczyna się przedstawienie. Program obejmuje orszakiwo
produkcje amatorskie omych, „Pestek” orszakiwo 28

główny „Lwowski Fali”... (... / z tego samego artykułu) ^{11/5}

... Następny etap to „Pluton Suferek” PSUK przy Dowództwie Jednostek Terytorialnych. To pierwsze grupa „Pestek” pracujących w Anglii na sufereki...

... wchodziły do lokalnego Centrum Wyszkolenia Łączności PSUK - przed odbiorcami radiowymi... Dziś, po sześciu miesiącach nauki, przyjmują 25-80 znaków na minutę, przed przejściem do służby w jednostkach, to znaczy że wkrótce, będą musiały wykazać się szybkością 120 znaków na minutę.

... Następnego dnia jedziemy w drodze do Szpitala Polowego Nr 2, gdzie... jest dwójka oddział „Pestek”... u nas się gotowaliśmy, pracując w nieprzyjemnych warunkach. Jako uzasadnienie o pracy ich słyszymy tylko najlepsze opinie...

... jedziemy do Domu Sympozjantów w Żołnierze, prowadzonego przez Czerny Kłuzi. Obecnie, na przeciąg kilku tygodni, żołnierze udzieliłi w tym głównym grupie „Pestek” z transportu, który został stopniowo wybrany w Afryki...

Pisarka Halina Tomaszewska - przyjeżdża z rodziną

Marie Dopiera 3 maja 1992r.

<u>Latol</u>		11/6 verte
1930	Garczyn	stactaulis
32		ref Kompa miskolc
34		Kurs imbr III
36		- ?
38		ref wyciskol
1931	Rosowin	- dr-nare!
34		- K-the plat
1931	Sinvalos	- dr-nare
1937	Spada	- K-the komp
1932	Wolbne	Kurs podimtr siskolc
1939		2 m. ce ref wyciskol
1937	Barawa Skole	K. W. K-the plat K. W. Skole

Zinne

11/7 vorku

19... Modlin self-organizing camp

1938 Babafarowo K-the obsch. dv. pr. sport

19... Warszawa Kurs sk-
dziej. stru-
ktyw. sport

KWZ Kurs dla k.-tek
H. h. c.

family terrace

1934/5 } K-the pres. w Smolka kach
1935/6 } + K-the HS w Grodzka

36/7 K-the HS w Krowca

37/8 K-the HS Przemysla
(h. c.)

38/9 K-the begin ahead
obok "Kopalki"
K-the H. h. c.

frank
Franga

Wpłynęło dnia 10.12.92
L.dz. 18161/MSK/92

11/18
L dr

ALBUM MARI I STOPIEN
okres służby we Francji i Wielkiej Brytanii

1. Orzeł jagielloński
2. Le Bourget-Dugny
3. Maria Stopień i Krystyna Reutt w świetlicy - kanrynierki w fer-
tuchach
4. Fragment świetlicy - Maria nawiązuje pierwszą łączność z oficerem-
angielskim p. De Ramer
5. Wielkanoc 1940 w świetlicy
6. Polka dostarczająca do świetlicy pieczywo z piekarni swojego
ojca; po ukończeniu szkoły zrezygnowała ze świadectwa maturalne-
go, by nie przyjąć obywatelstwa francuskiego
7. Pierwszy występ Lwowskiej Fali: w środku lotnicy ze Stacji Zbor-
nej Le Bourget, z boku Szczepcio i Tońcio
8. Kasyno podoficerskie lotnictwa we Francji
9. Przejazd do Anglii - Ma górze: morze, na dole : obóz w Bigar w
Szkocji
10. ,,
11. Edynburg : powitanie przez Anglików pierwszej grupy żołnierzy
polskich; w gronostajach burmistrz Bigar, z prawej - z orłem na
rękawie - Zofia Sikorska-Leśniowska, wśród świetliczarek: Zofia
Rybczyńska, głowa Krystyny Reutt w głębi/, Maria Stopień, Basia
Zychówna.
12. jak wyżej
13. Kapelan Karol Bik w obozie w Bigar
14. Obóz w Bigar
15. Kantyna
16. Maria Stopień i Krystyna Reutt z polskim żołnierem
17. Dowództwo obozu
18. Krystyna Reutt i Maria Stopień ze Stanisławem Kondratowskim
19. Korpus oficerski 14 Pułku Ułanów
20. Poświęcenie obrazu Matki Boskiej Jazłowieckiej autorstwa jednej
z podchorążych
21. jak wyżej
- 22,23,24,25. Wizyta Zofii Leśniowskiej i Szkotów w obozie w Bigar
26. Kapelan pułku ks. Bik - Franciszkanin

27. Fragment pułku pod namiotem
28. Maria Stopień ze Stasiem Kondratowskim / ~~Wojna 1914-1918~~
~~Wojna 1914-1918~~
29. Krystyna Reutt na Harłaku - 14 pułk ułanów
- 30,31,32,33. Fragmenty obozu w Brechin
34. Defilada w Brechin
35. Fragment 14 pułku ułanów
36. Matka Boska Jaźłowiecka
37. Spacer podchorążych w obozie
- ~~38,39. Zamek Malcheta~~
40. Grupa uczestników nabożeństwa
41. Krystyna i Maria z jednym z żołnierzy - Żubrem
42. Grupa po nabożeństwie
43. Szkotki w krakowskich strojach
44. Defilada z okazji odznaczenia za Narwik żołnierza Jakubowskiego
45. Chór obozowy
46. Wizyta pary królewskiej Anglii : królowa rozmawia z dowódcą pułku W. Gierulewiczem, obok gen. Sikorskiego król Jerzy VII
- 47,48. Krajobraz Szkocji
49. Grupa oficerów 14 pułku
- 50,51,52. Fragmenty życia pułku
53. Douglas - jedno z miejsc postoju
54. Pastwisko w sąsiedztwie obozu
55. Krowy na pastwisku
- 56.,57,58. Las i namioty w Douglas
59. Wejście do obozu w Douglas
- 60,61,62,63,64,65,66. Pejzaże szkockie
67. Krystyna i Maria w wyfasowanych płaszczach
68. Po nabożeństwie w Soldiers ~~Home~~ *Home*
69. Król i królowa angielska wśród t.zw., turystów Sikorskiego” w 14 pułku
- 70,71,72,73,74. Fragmenty życia pułku
- 75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,85 - jak wyżej
- 86,87. Procesja Bożego Ciała
88. W kaplicy pułkowej
89. Orzeł Polski
90. Pejzaż
91. Matia i Krystyna na ćwiczeniach z chłopcami
92. Ruchoma kantyna w akcji

- 93. Herbatka ze Szkotkami
- 94. Wóz kantyny
Początek Pomocniczej Służby Kobiet
- 95. YMCA - kurs świetliczerek: w drugim rzędzie Zofia Leśniowska
- 96,97. Kurs świetliczerek
- 98. Kurs świetliczerek , kantyna: na pierwszym planie sylwetka Marii Leśniak
- 99. Maria i Krystyna - dwiema świetliczarkami angielskimi
- 100,101. Wóz kantynowy
- 102. Maria , Krystyna i dwie świetliczarki angielskie
- 103. Maria i oficer 14 pułku Kuba Juszczyk, który zginął w wypadku czołgu
- 104. Krystyna Reutt
- 105. Uczestniczkę kursu
- 106,107,108. Pejzaż zimowy
- 109. Uczestniczki kursu , m.inn. dr Zielińska, która była w Narvik
- 110,111. Pejzaż zimowy
- 112,113,114,115,116 , 117,118,119. Nadanie odznaki Krzyża Jerozolimskiego oddziałowi szkockiemu 14 pułku ułanów
- 120. Pogrzeb kapitana i żołnierzy, którzy zginęli na minach wśród ruchomych piasków. W tle : Soldiers Home
- 121. Ćwiczenia pułku ułanów z lotnictwem - zdjęcie z samolotu
- 122,123. Krystyna i Maria na nabożeństwie
- 124. Prezydent Władysław Rączkiewicz w świetlicy
- 125,126,127,128. Pejzaże Brechen
- 129. Wigilia w Brechen
- 130. Kościół w Brechen
- 131. Rzeka Tweed
- 132. Dowódwo w Głáschiel
- 133. Koszary
- 134. Opatrz na Boże Ciało / wyjątkowe zezwolenie na nieznaną tam procesję /
- 135. Kantyna w objeździe
- 136. Oddział wartowniczy
- 137. Park przed dowództwem w Głáschiel
- 138,139. Zawody sportowe pułku
- 140. Prezydent Rączkiewicz znowu w świetlicy: stoi Krzysia
- 141. Wnętrze świetlicy w Galaschiel , w głębi orzeł wojskowy
- 142. Tabor pułku
- 143. Wnętrze świetlicy

144. Jeden - nauczycieli angielskiego
145. Maria - wartownikami : - lewej strony podchor. Cmiel, - prawej - podchor. Prusak
146. Świetlica
147. Miejsce po ukradzionym zdjęciu auta prezydenta Raczkiewicza
148. Krystyna, por. Krokaj i Maria na tle auta prezydenta / por. Krokaj to cichociemny/
149. Kantyna obwoźna w akcji
150. Ćwiczenia pułku - współdziałanie z lotnictwem
151. Pejzaż w Tweed
- 152, 153. Fragmenty ćwiczeń wojskowych
154. Ukradzione zdjęcie konia Krystyny
155. Krystyna Reutt, por. Wojtek Reszczyński i rtm. Witold Kowalski
156. Rzeka Tweed - widok z mostu
- 157, 158. Pożegnanie oficerów odchodzących z pułku do ośrodka cichociemnych : Walek Krokaj / przeżył/, Józio Cuma / zginął w Warszawie na ul. Filtrowej/, Adaś Kociołek / został instruktorem w ośrodku/.
159. Z ćwiczeń - w środku rtm. Korytkowski, przedwojenny mistrz jazdy konnej
160. Dwaj oficerowie : na pierwszym planie Duch, na drugim - Stanisław Maczek
161. Fragment procesji Bógiego Ciała z orkiestrą, czynnym udziałem Szkotów, w tym szkockich dzieci w bieli / nowość wyjątkowo wprowadzona dla Polaków/
- 162, 163, 164, 165, 166. Pejzaż Galaschiel
167. Trójka przyjaciół : Krzysia, Wojtek i Witold na koniach
168. Kolejne miejsce postoju
169. Czołgi z choinką na rynku
170. Żołnierze na czołgach
171. Ćwiczenia zimowe
172. Ryneczek szkocki
173. Choinka na czołgu
174. Nasze zwierzęta : koń, obok jego nieodstępny przyjaciel Baran chowający się w deszcz pod końskim brzuchem
175. Pies
176. Kot
- 177, 178, 179, 180. Fragmenty ćwiczeń
181. Przygotowanie donabożeństwa w świetlicy

Lot. 1816/45K 1992
11/12

- 182,183,184. Z życia pułkowego
- 185. Trzeci szwadron
- 186,187,188.189. Z życia w miejscu postoju
- 190. Wnętrze świetlicy
- 191. Pejzaż w Elson
- 192. Maria i Krystyna
- 193. Maria i Krystyna z dwoma podchorążymi
- 194,195,196. Świetlica
- 197. Kościół ewangelicki w którym była świetlica
- 198. Ćwiczenia czolgów
- 199. Maria z jednym z podchorążych
- 200,201. Pejzaż
- 202. Pułk na nabożeństwie
- 203. Apel
- 204. Trzeci szwadron
- 205. Ćwiczenia PSK z mapą
- 206,207. Ćwiczenia PSK z bronią
- 208. Pierwsze uczestniczki PSK w Falkirk
- 209,210. Ćwiczenia PSK
- 211,212,213. Maria z koleżankami podczas ćwiczeń
- 214. Ćwiczenia w strzelaniu - na pierwszym planie strzeła Krystyna Reutt, stoi Zofia Leśniak
- 215. Chwila wypoczynku
- 216. Wywiad amerykańskiej dziennikarki z Krystyną Reutt
- 217. Strzelanie na ćwiczeniach
- 218. Odczytywanie wyników z tarczy
- 219. Falkirk, 4 maja 1943 r. Przysięga pierwszej grupy PSK z udziałem prezydenta w Raczkewic-a i przybyłej właśnie z Kraju emisariuszki, Elisabet Watson - Elżbiety Zawackiej, Zofia
Pierwsza od lewej Maria, trzecia Krystyna
- 220. Emscot
- 221. Windson
- 222. Earlston - przejażdżka Krystyny z kolegą
- 223. Wycieczka w Oxfordzie
- 224,225. Wimslow - miejsce I-go kursu
- 226,227. Kandydatki pierwszego kursu podoficerskiego dla Polek
- 228. Zakończenie I-go kursu WAAF dla Polek
- 229,230,231. Wycieczka do Oxfordu
- 232. Kot
- 233,234. Wycieczka do Oxfordu
- 235. York - przerwa w defiladzie
- 236. Cantenbury - wycieczka
- 237. Krystyna na rowerze
- 238. Wasz kot

- 239,240. Cantenbury
- 241. Gen Sosnkowski z angielskim dowódcą
- 242. Grupa „WAFEK” : od lewej pierwsza Aniela Pałędka, druga Krystyna Roterowa, piąta Krystyna Reutt
- 243,244,245. Chuster - wycieczka
- 246,247. Oxford
- 248,249,250,251. C-tery puste miejsca po fotografiach; prawdopodobnie zdjęcia ukradzione
- 252. jak wyżej
- 253. Maria
- 254. Obóz
- 255,256. Świetlica
- 257. Świetlica - stoi Krystyna Reutt, przed nią fragment głowy prezydenta W. Raczkiewicza wśród oficerów
- 258,259,260,261. Fragmenty ćwiczeń
- 262. Przed świetlicą
- 263. Maria z sąsiadem /Kuba Juszczyk/
- 264. Maria i Krystyna z dwoma żołnierzami
- 265. Kantyna

Uwaga: Album o wymiarach 17 x 22,5 cm oprawiony w czarną skórę zawiera 54 karty z brązowego kartonu. Na 89 stronach naklejone są fotografie, dziesięć stron jest wolnych, być może właścicielka -najdnie jeszcze trochę luźnych zdjęć

Maria Stopień opisała ustnie wszystkie zdjęcia i wykonała korektę maszynopisu. Komentarz spisała Halina Kociołowa w czasie 4-okrotnych odwiedzin w Klaudynie.

Klaudyn - Warszawa, 24.XI.1997

Halina Kociołowa

11/14

193

Janeta Wyborca
11 kwietnia 1998

W dniu 6 kwietnia 1998 roku zasnęła w Panu
po długim i pracowitym życiu

ŚP

MARIA STOPIEŃ

urodzona 10 marca 1914 roku w Kaliszu

Prawy, wrażliwy, życzliwy ludziom Człowiek
o nieprzeciętnym poczuciu humoru i uroku osobistym.

Instruktorcka Przeprosobienia Wojskowego Kobiet
na kresach wschodnich, kurierka Żubrów Wileńskich do Francji,
świetliczarka PCK w stacji zbornej Lotnictwa Polskiego
w Le Bourget-Digny, świetliczarka PCK w XIV Pułku
Ułanów Jazłowieckich w Szkocji, podoficer służby meteorologicznej
Pomocniczej Służby Kobiet RAF,
nauczycielka języka polskiego w liceum polskim w Newton,
zdemobilizowana w roku 1947.

Magister filozofii (Uniwersytet Łódzki),
wieloletni pracownik PZWSiP w Łodzi i w Warszawie,
długoletni współpracownik Komisji Historycznej Kobiet.

Msza święta za Duszę Zmarłej odbędzie się
15 kwietnia 1998 roku o godzinie 12.30
w domu pogrzebowym na Cmentarzu Komunalnym Północnym
(Wólka Węglowa), po której Prochy zostaną wyprowadzone
do grobu na miejscowym cmentarzu.

O czym zawiadamiają wszystkich życzliwych Jej pamięci

przyjaciele

po forumie hadonak

45

UNIWERSYTET ZAWACKIEJ

11/15

Janeta Wyborca
11 kwietnia 1998

W dniu 6 kwietnia 1998 roku zasnęła w Panu
po długim i pracowitym życiu

ŚP

MARIA STOPIEŃ
urodzona 10 marca 1914 roku w Kaliszu

Prawy, wrażliwy, życzliwy ludziom Człowiek
o nieprzeciętnym poczuciu humoru i uroku osobistym.

Instruktorcka Przystosowania Wojskowego Kobiet
na kresach wschodnich, kurierka Żubrów Wileńskich do Francji,
świetliczarka PCK w stacji zbiornej Lotnictwa Polskiego
w Le Bourget-Digny, świetliczarka PCK w XIV Pułku
Ułanów Jazłowieckich w Szkocji, podoficer służby meteorologicznej
Pomocniczki Służby Kobiet RAF,
nauczycielka języka polskiego w liceum polskim w Newton,
zdemobilizowana w roku 1947.
Magister filozofii (Uniwersytet Łódzki),
wieloletni pracownik PZWSiP w Łodzi i w Warszawie,
długoletni współpracownik Komisji Historycznej Kobiet.

Msza święta za Duszę Zmarłej odbędzie się
15 kwietnia 1998 roku o godzinie 12.30
w domu pogrzebowym na Cmentarzu Komunalnym Północnym
(Wólka Węglowa), po której Prochy zostaną wyprowadzone
do grobu na miejscowym cmentarzu.
O czym zawiadamiają wszystkich życzliwych Jej pamięci

przyjaciele

1947
p. 702 mm. 7 ad. 0.04

T: 334/WSK

11 | 16.

Maria Stopień

Urodzona się 10 III 1914 r. w Kaliszu. Od 1929 r. należała do Hufca Szkolnego PWK w tym mieście. W 1932-1939 mieszkała w Grodnie, gdzie była instruktorką w Kuratorium w Wilnie ds. szkolenia ratowniczo-sanitarnego hufców licealnych i komendantką hufców PWK. Jednocześnie pełniła funkcję zastępczyni komendantki Rejonu Wileńskiego PWK. W 1936 r. przeniósł się do Lwowa i podjęła studia na Wydziale Humanistycznym tamtejszego Uniwersytetu, które kontynuowała na Uniwersytecie Wileńskim. We wrześniu 1939 r. została internowana przez władze litewskie w obozie w Kownie, skąd udało się jej (razem z Krystyną Reutt) zbiec i w grudniu 1939 r. przedostać się przez Łotwę, Estonię i Szwecję do Francji. Tam pełniła służbę w PCK z przydziałem funkcji kantyniarki i świetliczarki w Stacji Zbornoj Lotnictwa Polskiego w Le Bourget-Digny, w XIV Pułku Ułanów Jazłowieckich w Szkocji. Następnie po odbyciu przeszkolenia była podoficerem służby meteorologicznej Pomocniczej Służby Kobiet RAF. Po zakończeniu wojny była nauczycielką języka polskiego w liceum polskim w Newton. Zdemobilizowana w 1947 r. wróciła do kraju. W 1949 r. ukończyła studia na Uniwersytecie Łódzkim uzyskując tytuł mgr. filozofii. Była wieloletnią pracowniczką Państw. Wydawn. Szkolnych i Pedagogicznych w Łodzi i Warszawie oraz długoletnią współpracowniczką Komisji Historycznej Kobiet w Instytucie PAN w Warszawie. Zmarła 6 IV 1998 r. w Warszawie, pochowana na Cmentarzu Komunalnym Północnym (Wólka Węglowa).

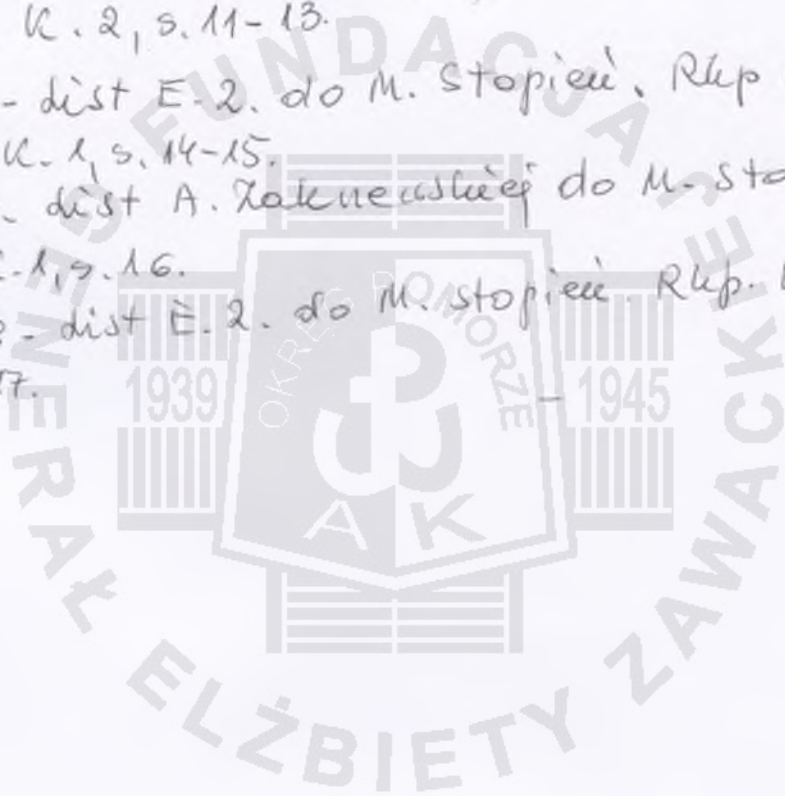

Szyc-Lewańska

Tomaszewska

IV. Korespondencja:

- 28.02.1992 - list M. Stopień do E.2. Rlp. oryg. K-1, s. 1-2.
- r. 1992 - list E.2. do M. Stopień. Brudnopis. Rlp. oryg. K-1, s. 3.
- r. 92 - list M. Stopień do E.2. Rlp. oryg. K-1, s. 4-5.
- 26.04.92 - list E.2. do M. Stopień (brudnopis) Rlp. oryg. K-1, s. 6.
- 1. maja 1992 - list M. Stopień do E.2. Rlp. oryg. K-1, s. 7-8.
- 4.II.97 - list (kartka) Haliny do E.2. Rlp. oryg. K-1, s. 9-10.
- 19.XII 97 - 6.I.98 (data odpisy) list M. Stopień do E.2. Rlp. oryg. K-2, s. 11-13.
- 27.I.98 - list E.2. do M. Stopień. Rlp odbitej pna Kalkę - K-1, s. 14-15.
- 13.02.98 - list A. Zakneńskiej do M. Stopień. Msp. Kopia, K-1, s. 16.
- 27.04.98 - list E.2. do M. Stopień. Rlp. kserokopia, K-1, s. 17.

M stopnin

28 luty 1992^{10/1}

K 79/PDX/92

Kochana Elu -

zgodnie z Twoim życzeniem prasy -
Tem Ci nekrologi Krupci, jakież nie-
doskonałe. Powinien być ferret
od bibliotekarzy, ale nie będzie
- nie miał kto „dopilnować”

Okazuje się jak trudna była sprawa
nie bogate życie, przykroć; choćby
pooreiwy nekrolog Komisji, gdzie
pominięty ponad ewentualnie
prasy w bibliotekarstwie, bo
przeci Krupcia była wspomnięte
bibliotekarkę -

Proszę być godny, ponieważ nieś
od Marii Mofzick - Pan Bóg
dać miłknie prośbids, w słoneczny
zimowy pasonek; poręgnaty

Ja, na tym oddległym ementem^{10/2} -
grows (jak na nasze moilivskij)
wiece serdeczne.

Yzere mi trudno pisat' o
srecnostach - praciei v'ez...

Prerystam Ci vspominanié o
Ryzi Torianskij, Dla ko-
mizji vvolitam odpis, chvé
ber zdyseni ale im p'ukerz.

Hanka N. odevrata si' do
mnie, sp'otkamy z'j v' pruzetym
lygodnii - umoz'it'ly s'my z'j
kelfoniermi, z'j z'j nie p'ovnemu.
A Lieb'e najzendeermiej' p'zdore-
ziam, d'rukuj's, z'j bytas z'
muj' take v'iesnie bliske.

Marie

PS. Zdijeni p. Marii prerystam Ci, Co chye
mam drucei p.

Mario Kochane
Dziękuję za list.
Była u mnie ^{19 km} Hala Kosiakowa (Lipka-
magistralowa koczowiska) i nie do Ciebie
zadzwonić w sprawie kasy i innych
materiałów. Może by ci coś
zabrać synu na weekend jadąc po niego
do Kowostowa samochodem (po jego
prezencji w Sanatorium)

Mario zadatkami komuniści pełen
sprawy umierają, do b. karnie - ono
jest zalegi się po niektóre dokumenty
tak?

ten katalóg to sportšportovke - omne klike hrajca
10/4
26/10/87
Mária Štefániková

Elu Kochane -

Dziškusi li ze Tvoja do mnie napisanie.
Jest dacia sprava z ktorymi chciat bym
sis z Toba podrieti i nerastie, ak jakei
trudno mi jenne o vystupim never
jisee, vice pozost ze mozi teena od
hinaf vadmiesayeh a aktualnyeh, po-
prostie birjeyeh. Robis cigla jstngolki
- vandra mi to opornie idrit chciari
birjeyeh jstom spravne tytko se tyte
lego jst roznyeh, od pravie jstynajse
a na "Komisji" nikonerge.

Postenovitam mi vstae li z Sanockij,
gdni mam pravo mestrkae dopiski -
ery ja vrento vrim.

Ale jst ^{do Cechi} spravne birjeyeh - spornu
dovobku Knigri i mojes ches pretercie
Komisji i tu mam problem ery nie
verho inseni lego ~~zaj~~ vykomystae
hp. chodri o Knigri, ktorom one maja

duro, a mozi by zé pnydaty qolnieiag
ohiej? gnsbi mme up-sprawa nbo-
ereso katalogu kryptomimov, ktory
knygia zastarite i zastarite. Prvie
napisno vim, ze komisija ma svoj
mori dokonalszy formalnie. Itak mi
pnysto na mysli, ze more Ty v Toroni
mofebryi z tego skonystae tek jak
kongystai z vyfiskov z archivom.
i krykemu to vyfiskov krygorlov
Tvego Krembsko-Pomorskiego Tve. Ni
cheredabym aby ni to vlokto. Trochy
muvtam z Helukto Ratynske, ale ni
zapadte jakoi deuzie (o katalogu
kryptomimov ni muvtam tykto o
krygorlove). Napisa mi es o tym
myshlitz i es by es interveroval. Karky
obabove i nekvalofy knygie prakeryvela
komisiji ne rezjas - mo i jak to zabet.
vise? A v opite drizkusi li ze kontakt
ze mus, i choe vim, ze mora b. varne spr-
ry i pitne to o podanie mi zski nadel
proszs - sendiamie ly' eelups - Maria

Mstopiani

Mario Kochane -

L122/P407/26 04 92

18/6

Dziękuję za życzenie - byłem z Tobą w
miejscu w czasie snu, które mi było
dla Ciebie ważne.

Maria - jeden z wątków mojej
myśli o Ziemi i wstąpieniu o zaprowadzić
to moja misja WSK w Londynie.

Muszę tam podać informacje o Pustkach
(jak zorganizowane, genera, linie,
stosunek do wojny, myślenie, do Anglii)

Wierzę, mówię to la nio, że Twoim ob-
owiązkiem jest podać mi, co zostało opwa-
nować mi tylko z pomocą, może chyba
albo może mieć jakiś dostęp do informacji
ale jeżeli nie zechcesz zasłuchać się
zrodzi, odpowiedź to do przodu
- a może to już gdzieś opracowane?

Proszę Cię też o białym trójstronny i woj
i krysi (przed w czasie i po wojnie)

Mario, myślał o tym, jeżeli dopiero zebrać
zawsze po sukcesie myśli białej

Wydeń nowe o zaprowadzić i Ty może być
produktów

M Stopin

↓ 1401/192
1 maja 1982 r. ^{10/17}

Elu Kochane -

Ches jak nejszybciej i mozliwie uzeivni od-
powiedzie na Twój list (z 26 IV) a vstovni
jedem z jeho punktů. Ne opravouvatam
„Pestek“ ani „Vatek“ i Krasia tei ni postav-
eeta im szeregolnej uwagi - ot, byty i
mingty, szarem zostavajse trocha goryery.
Ale to nie znacny, ze midseem tego
Kobicego dorobku, tytko skaznek do tego
jest muij serdkeruy i zezngajoveny ni
np. do PLW.

Dosť szersalivie sy zlyto zps teraz napisat
v tej sprave, vstainie jedem v stadium
likvidacii nagromedrovnyeh pax Krasia
vyeinkov i ~~szarem~~ vestug mojej oceney dva
z nich doskonale potuyt do tematu dajse
pravie petny pruglad z usugledniem
danyeh statystyerm, blydov ni zave-

iz tam. Właściwie się połzyłem od rana. Nam ser
czasopismo) "Dokształcenie" i może tam coś usupatnis ^{10/9}
ale chyba niewiele. - to już w następnym
liście. Pórnego odejście nie zniechęca
te są miszerone ale czytelnie, a ja jak widzieć
już, kiepsko, nie podjętem takie jak zniech-
łem, to dopiski na marginesach nie są
dla Ciebie ważne.

W sprawach miszkaniowych zwrócić
sterania, na razie zwrócić do Sgdu
podanie o "spadek". Dziękuję ci, że się
o to troszczysz. Szczęść najszczęść w następ-
nym prośkim liście.

Dziękuję za kontakt i korespondencję
są mi miłe i potrzebne.

Patrycja Maria

Kartka Pocztaowa cena 60 gr

14/19

75 LAT
TOWARZYSTWA
MIŁOSNIKÓW
MIASTA
POZNANIA

Stanisław Peci
Prof. Słobich
Zawacha
gąsiniowa 136 ul 2h

87-100 Toruń

Poczta Polska XI 1997 nakład 100 000 proj. A. Jeziorowski

Stojini

4. II. 97

(193)

10/10

Elu Kochanow.

Serdecznie obiegli ze wspieraniem
poparcie dla liter. P. Gutcia
postara się załatwić miejsce jenera
w tym tygodniu (rany decyzje
nie miejsce). Twoje listy otrzymuje
i odpisze Ci.
ucztowanie - Halibey

10/11 8.01.98 1193
Elna Kochana Wplynęło dnia
L. 11 101205K198

Dziękuję Ci za miły i wesoły list i pomysłem serdecznie wyrazi-
nie pomysłucha i rolrozayek Just
Bożepa Wandarica, Nowego Ro-
ku. Wi mam odwagi pisać „weso-
lych pism” ale twój kochos’ci Ci
są naley, boi olealna wabka i
mam bezpome onigunice, wś-
toby brak mego cyknapo a wś-
cizi cezyniętego wotrieta chosé
sercem Cię wpiorem. Album koty-
reptenny który Ci to tek pucloha
nie może być na zjad bo nie był
gotowy, myygotowata go miwen-
miona Heleńka, a cy u sica jest
puzecersny oia Tommie, a kawa
citra jest owilowo do wyko rypa-
cie, bo są tam anelunicy oia
nięgo wmyolatne, ale u ogole jest
dla Ciebie. Ocywiscie to jest

14/12
je v memorii et Paul Genard et v maig
moitliwiser sturs nois families, tytko
je kontakty ze mnog so bolivina, ste-
wori je pretyernie Italiyka, u klo'ny
trudno mi moit' jendernie, wbes-
cize to one mi wstaba. Pytanz
periereki klo'ny et tak maie
ne liti etionoz' memorie et
niektoy ni mem kontaktoy e
jedyni u klo'ny wemy to st. ar.
Izraa Kowelonyk (Mathyhelisowal
de wladnis iz nis st. ar. tem ko u-
takty. Wronny et mni po map w e-
my panyaz, kto u tym po mu i-
lat? Je bytem tam 4 rery, ieden
z toly godi byta aduicantow, u
Dymekis e je nafen ko mram, cy
ziem z' u gorony et chodis, stnie
to b. d. akone.

Zetgeram znos, deklaracis do
kote pomyacis P. Memoriam

Mami Willem, to też b. raemy ^{10/13} i mgdny
pomyśl. Mi uniem podawad swego
adresu, ale jakis kontaktuj pnie
kuchnia, Haliuk, 59-2 qawery na ma
mam ienduyet pamistok. Ahu, emy pe-
mylajety ier i zawodnikien
komunikat ktory dostadam mi
nr 4, poprostniek mi widzialam
pnie pamistok ier i mmi ke-
reri jstem i ciebie swdearni
podravian i z wifilijny wiew
lyd pamistok. z Tubu, Eku, dawi
mni karobu igery +
Paliu Mami

19. XII. 19.

10/114
L 11/454/98 Tormi, 27 I 98 (193)

Marie Štefni

Mario Kochane,

Weseraj doberut do mne wroce

Triz puteny album PWK; wosptnie mame
wospt pracownice mni ni zachowaty,
drutyni Ci za zplonem uwestnictwa
w Memorialu (mamy juw 132 strankas)
Prerianam Ci mame komunikaty -
fny okazy napisz, co o nich myslis,
zwtanera o m 4.

Mario, a mame by napisata jaleris
kostliw uopowinici o Gawonyu?
On organizator wroczotywi 70-letie,
ktery chce konyatliw priedawit, ktere
byly w Gawonyu, zaprosit - byly za-
chowany (to pracownik Kuvabornum
Golomskus). My bawdny mni chodit
o to, czy Pitendokii tam byly, a tego mne
mim.

Ciebie pranytam dorkonale - i moja adin-
tamkure; jak dle shvotn zamiat pora
druw wytakawatam pora moje okno.

- 2 -

10/15

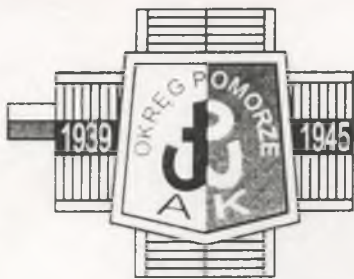
Redaktorka 2. części „Słuszy Polek...”
a wstawiła administratorka (bo nomi-
nalnie redaktorów perken jej) kwaterę
początku roboty. W tym dygodnym przy-
stojnym Twoje artykułki do ogól-
nych założeń redaktorskich. One, choć
krótkie, są bardzo cenne.

Jakże masz pomysły co do 100 sylwetek
w części 4. „Słuszy Polek...”. Chcemy dać
konkret — napisz jej sylwetki! Ci
czyje jeszcze? Tak, abracadabra trochę
o autorów.

Mario Kochane,
najbardziej Ci zależy i życzę,
żeby Twoje sprawy zdrowotne lepiej
się układały

Ele

o drukiem M. K. i Heleni Zurewskiej
Kwiatkowskiej, Zawodniczek
Steinbołowa

FUNDACJA

ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUŃ • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TELEFON 65-22-18
KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY II ODDZIAŁ W TORUNIU NR 10901505 4575 128-00

193

IV/16

L. dz. 282/2054/98

Toruń 13 02 98r.

Szanowna Pani
Maria Stopień

Wielce Szanowna Pani!

Jako sekretarz Redakcji przygotowywanej obecnie II-ej części "Służby Polek"... zwracam się z prośbą o informację, czy artykuł Pani "Meteorologia w PLSK" jest wyłącznie relacją własną o służbie asystentek meteorologii w lotnictwie, czy może też oparty został dodatkowo na jakiejś publikacji; na jakiej?. Taka informacja potrzebna jest jako komentarz /przypis/ do artykułu.

Ponieważ w "Służbie Polek..." chcemy zamieścić noty biograficzne autorek - kombatantek, bardzo proszę o pewne dane, których nie znalazłam w Pani teczce osobowej w Dziale WSK, mianowicie: 1/imiona i zawód rodni 2/data/przynajmniej w przybliżeniu /przeniesienia się Pani z Kalisza Grodna, 3/informacje o zawodowej i społecznej pracy po powrocie Pani do kraju w 1947r., 4/fotografię legitymacyjną /najlepiej z okresu wojennego lub bezpośrednio powojennego / gdyż w teczce osobowej jest tylko Pani fotografia w grupie.

Będę Szanownej Pani bardzo wdzięczna za spełnienie moich redakcyjnych prośb.

Z wyrazami szacunku

Anna Zakrzewska
mgr Anna Zakrzewska

kopia dla
p. Profesor

L. d. 10 11 / X 11 / 98

P. Monie Stopień

IV / 17

Kopie

Form 27 04 98

Miasto Kiełce
Czy nie wystąpił by, odzwierci-
dleniem iu dowodów w Ochronie
ce' 1975 w 5 (20) Tworze odmi-
cenne Br. No. 28274 2 kierownik
(Ktoś nam wstawił podawanie ten
ceny umiemy)

Przedmy Twój br. 27 04 98 by wty między
miejscu Archiwum. Nie możemy
dobyć nr, mięsie, kiedy w klubie
Gimnazjum? Gdzie kiedyś studi-
jowaliśmy, starby powołany
fak w dnie, prace mój i dany
należy Cze. nie musimy. (Czy dany
Sobolewski, PCh i tel
Tajem. Studia w Łodzi? Prace swoje

172

Miasto, umiemy to wie. Podobnie
braki są w materiałach kiesz-
nowym.

Wspieramy Cze. podawaniem

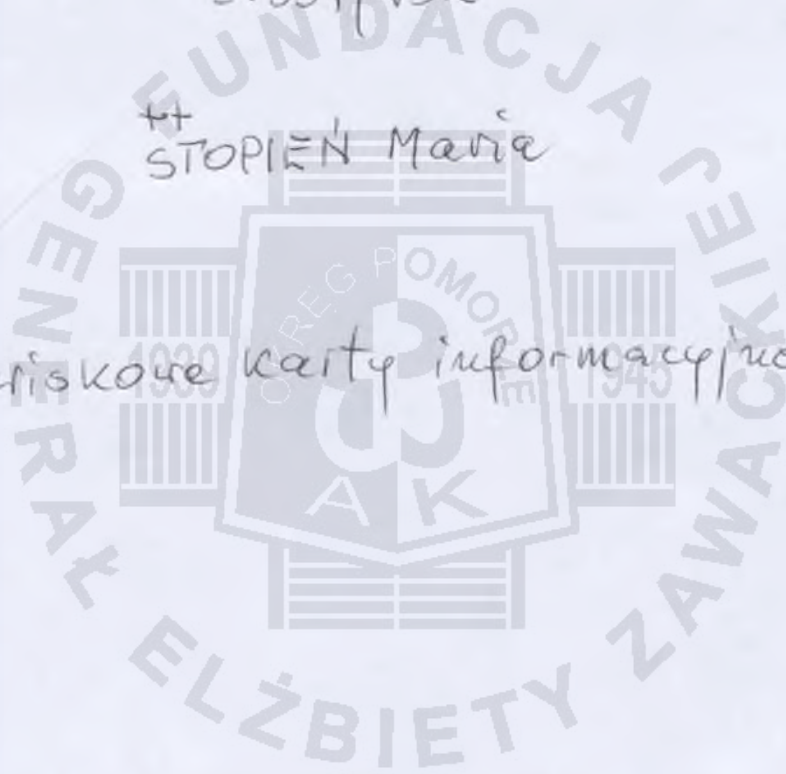
Slk

J. 334/WSK

PKK

††
STOPIEŃ Maria

v. Nazwiskowe karty informacyjne: 4.

Mienia Stopun

zob Kor 486

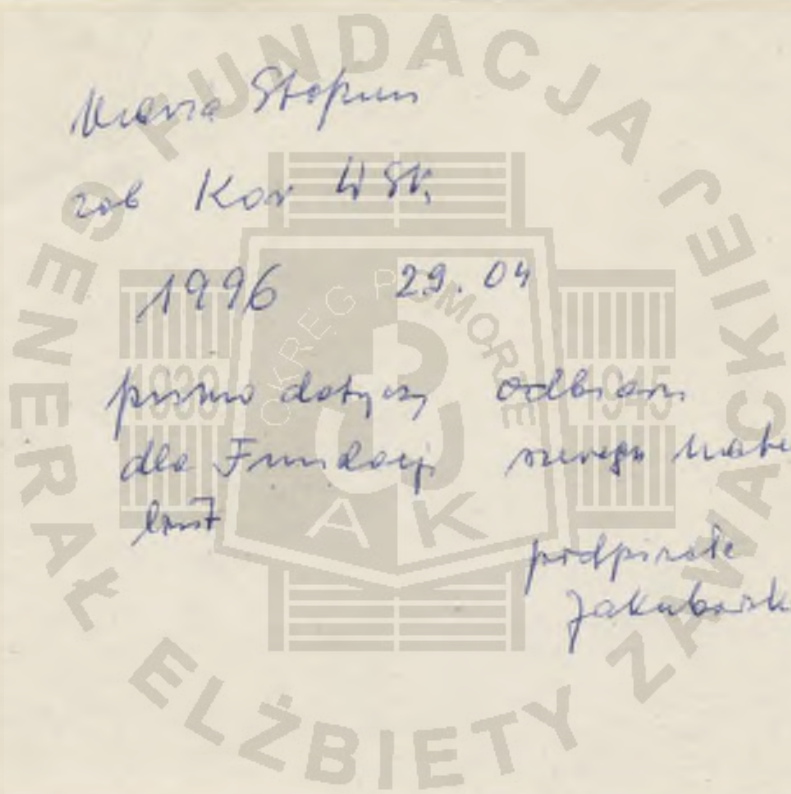
1996

29. 04

primo dotycej
dla Fundacji
lant

odbram
niezysk materialu

podpisane
jakubskie

STOPIENŃ Merie

Merie Stopien, "Siwiba i niethicawet
palcas kawi pawi we Fregi" -
opublikowano [w:] Siwiba Polek..., cz.3.

Zob. Teraka problemowe

1.14 PSK imme

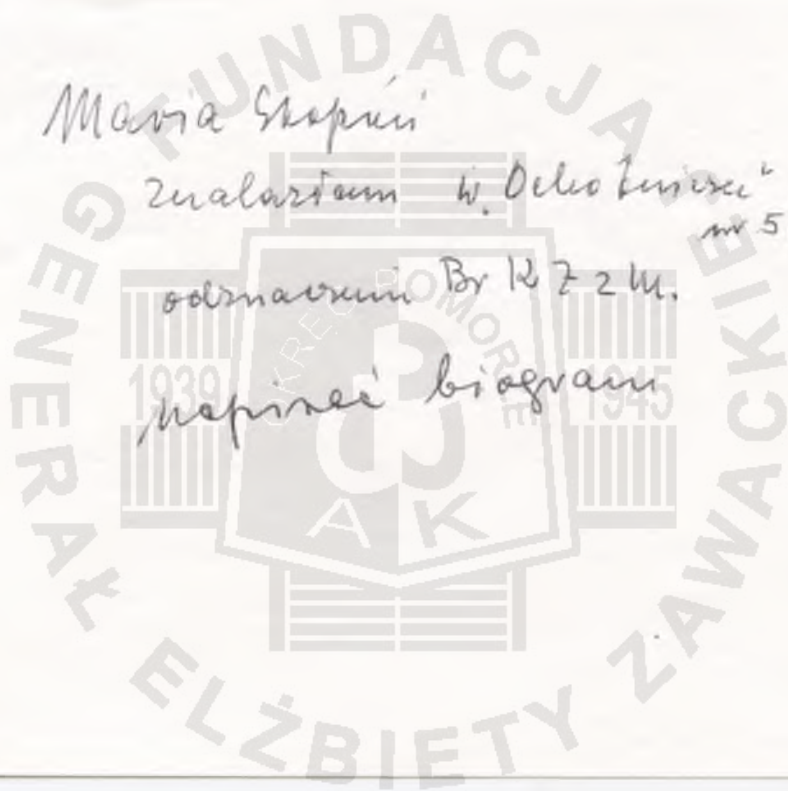
D.K. I 2001.

Maria Skopińska

Znalazłam w Orlim Łęku 1945
nr 5 (20)

solnarskim By 12 7 2 M.

napisać biografii

Wpewied Stawitua kresch

Miawie Stapan
nr. 4.

Quin w Kelion

studia polonistyczne w sprawie

w historii i rozwoju

instytutu PWA w Warszawie

porównanie

1939
w czasie wojny

1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

Rydz Stanislaw Fikcija

1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

T. 334 | WSK

PWK
Wilno
PSK - Anglia

STOPIEŃ maia

V1 Fotografie

1. zdj. legiely m. Anglia 1841 r., oryg., (5,3 x 7,8)
szt. 1, plus powiek. tego samego zdj. szt. 1
2. spotkanie po wojnie, Garayn 1848 r., (8,8 x 5,6) szt.
oryg., szt. 1
3. pierwsza z prawej, Redłowo - 1836 r., oryg., (7,2 x 8,6)
szt. 1
4. zdj. obozowe - PWK, 1834 r., repr., (8,1 x 13) szt. 1
5. m. stopień w WRAFie, Wilmslow - 1843 r.,
repr., (13,8 x 8) szt. 1
6. stopieńowa Maiza, st. asp. (B.d.) - zdjęcie
legit. poukryte, oryg.
7. Kserokopia dwóch fotogr.: siera. RAFK. Reutt
i sierant RAF - m. stopieńowy.

L. Świt. 2012 r.

1. WSK

Jerzy Okobow

2. T. 334 / WSK

3. męsk.

4. STOPIEŃ Maria

6. 1941 r., Anglia

7. H.

8. Uwagi: Opis fotograf.

Stopień Maria

daleko świetliczeni

Kup. wianów Jasiowieckich

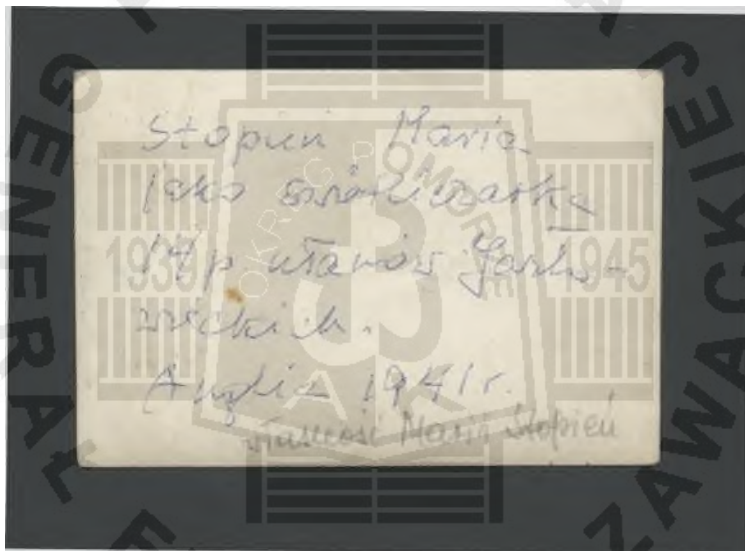
Anglia 1941 r.

$\frac{11}{1}$

Z. Świt, 2013 r.

Stopiań Maria
1936
1941 r.
1945
Stopiań Maria

VI/2

Старцын 1848г.
власнѡбъ с. З.

VI/3

3
м. стопиеръ
23. VII - 36г.
Реалтово
Уацѡу Гиемосенски

VI/4

Maria Stopień
Instruktorka PWiK
rok 1934 (?)

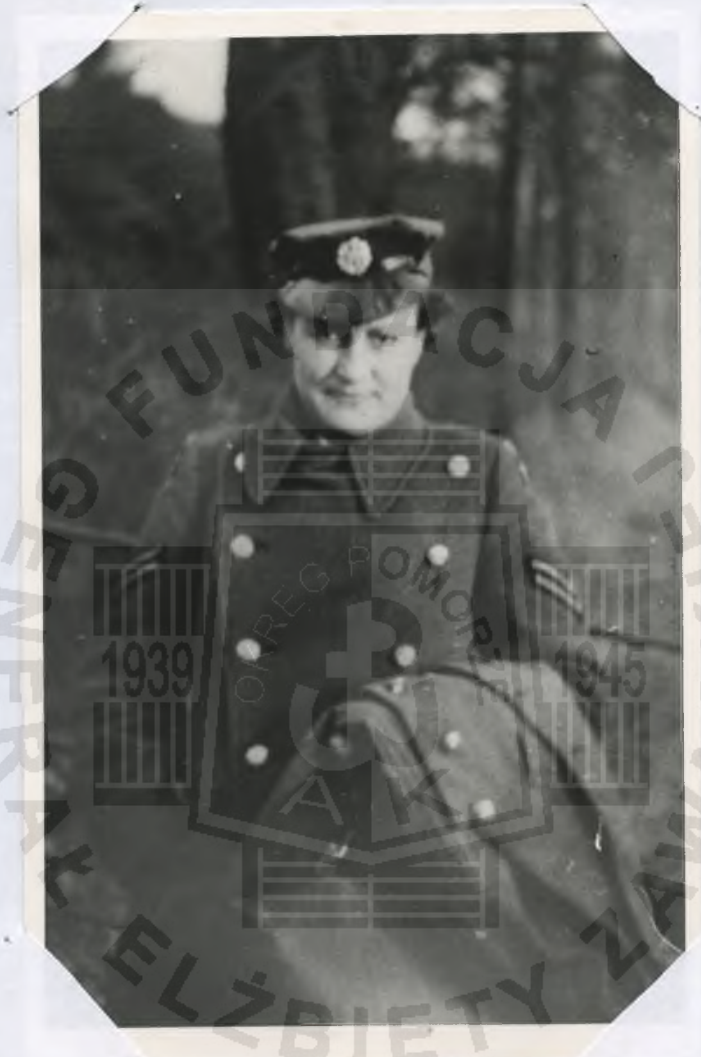
5) Maria Stopien
instruktorka PUK
rok 1934 (?)

ELŻBIETY ZAWACKIE

M. Maria Stopien

VI / 5

Mania Stopień w WAAF-ie
1943r. Wilmslow.

Marek Stopień z WAAFi

1943 r. - Włocławek

1939

1945

4)

Włocławek

VI/6

Stojeniówna Mańa
St. asp.
(B.d.).

VI | 7

Sierż. RAF Maria Stopieńówna -
WAAF Służba Meteorologiczna.
WAAF Met. Service.

Sierż. RAF Krystyna Reuttówna -
WAAF Służba Meteorologiczna.
WAAF Met. Service.

Janina Pochwała

GENERALE
1939
OKRĘG
1945
SKI

*Sierż. RAF Krystyna Reuttówna -
WAAF Służba Meteorologiczna.
WAAF Met. Service.*

*Sierż RAF Maria Stopieńówna -
WAAF Służba Meteorologiczna.
WAAF Met.Service.*

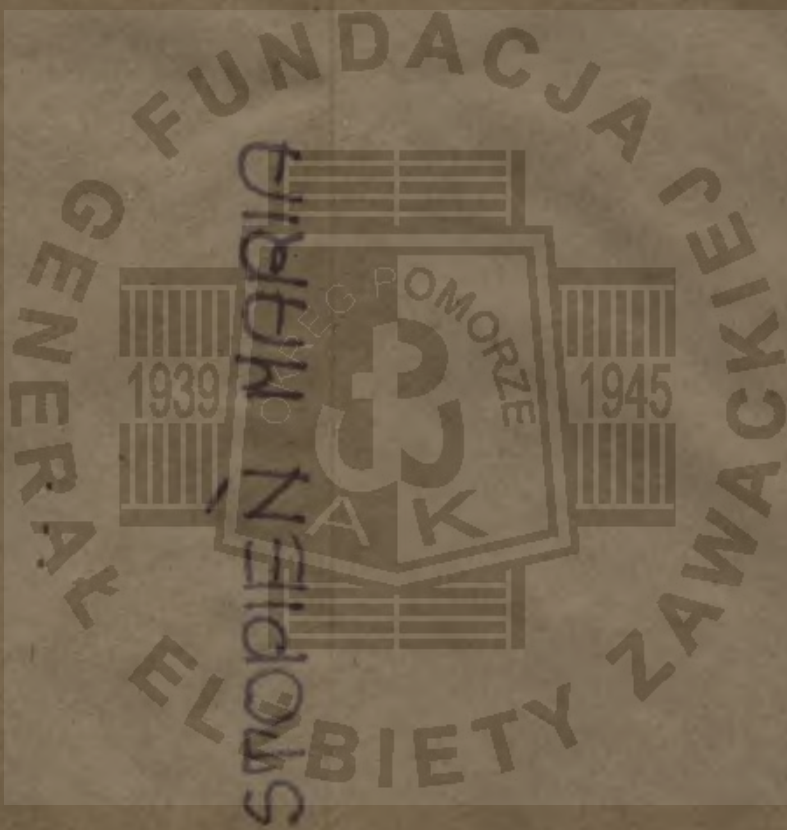
STOPIEŃ

31/5/1
Sto pieni
Mirona

39 PLN-

39 / P.W.K

STOPIEŃ MARIA

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej
poz. 38 PK
data wpływu _____

*PK
Pod. Budy Zbroj. na Zask.*

STOPIEŃ MARIA

STOPIEN MARIA